

něsti chrastí, které chůzi stěžovalo, když nežádali odstranění lísy, která chůzi překážela, i když byla překážka ta odstranitelná tím, že se kameny odvalily, lísa prolezla nebo překročil nevysoký taras vedle lísy, když mají jiné pohodlné cesty na své pozemky, lze ve všech těchto okolnostech spatřiti okolnosti, pro které žalovaným musilo napadnouti a vzejítí jim pochybnosti, zda mají právo choditi po sporném hliništi. I kdyby tedy bývali přesvědčeni o tom, že právo mají, nebyla by držba jejich bezelstnou, protože jim z celého stavu věci a z okolností shora uvedených musily vzejítí pochybnosti, zda právo to jim skutečně přísluší. Proto je držba jejich obmyslná (§ 326 obč. zák.). Ale držba jejich není ani pravou. Chodí-li od počátku někdo vzdor překážce, nechodí volně, nýbrž násilně. Nesprávným jest úsudek nižších soudů, že lísa, taras a roští není překážkou v chůzi, ježto se dají překročiti, proléztí nebo odstraniti. Překážkou chůze je každé zařízení, které průchod stěžuje a jímž se pravidelně průchody neuzavírají. Překážkou takovou nejsou ovšem dvěře nezamčené. Ony průchodu nepřekážejí a pravidelně ho uzavírají, netvoříce překážky. Ale lísa přidrátovaná a na druhé straně založená kameny, vedle ní stojící taras, třeba ne vysoký, jsou překážkou chůze, stejně jako roští na cestu naházené, a brání volnému průchodu stejně jako přes cestu položená závora, třeba by byla neuzamčená a odstranitelná. Proto žalovaní, vykonávající chůzi vzdor líse a chodíce přes taras vedle lísy, jak sami přiznávají, vykonávali chůzi onu přes překážky, tedy násilně. Držba jejich je tedy nepravá a nemohou se jí k vydržení práva dovolávati. Neprávem míní prvý soud, že při vydržení 30tiletém pravosti držby se nevyhledává. Jen důvod držby jest při takovém vydržení postrádatelným, nikoli však pravost držby. Vedlo by to k tomu, že by vlastník byl vydán na pospas tomu, že ten, kdo vzdor překážce nějaké právo vykonává, nabývá práva, přes to, že by vlastník se jeho výkonu bránil. Protože držba žalobců nebyla provázena úmyslem, vykonávati ji jako právo, z okolností muselo žalovaným napadnouti, že práva chůze nemají a držba jejich nebyla ani pravá, nemohli vydržeti právo, třebas přes třicet let po sporném hliništi chodili.

Čís. 5211.

Dodatečná lhůta (§ 918 obč. zák., čl. 356 obch. zák.) odpadá jen tehdy, když dlužník vážně a konečně odmítl plnění.

Ustanovení třetího odstavce čl. 357 obch. zák. o výpočtu škody platí i pro obchody, jež nejsou fixními.

Byla-li poskytnuta dodatečná lhůta k plnění, spočívá škoda dle čl. 357 odstavce třetí obch. zák. v rozdílu mezi cenou kupní a cenou tržní (bursovní) v době, kdy dodatečná lhůta končila.

(Rozh. ze dne 13. srpna 1925, Rv I 864/25.)

Žalobce koupil dne 3. září 1924 od žalovaného obilí a, ježto je žalovaný nedodával, určil mu žalobce dodatečnou lhůtu do 7. října 1924. Když žalovaný ani pak nedodal, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody rozdílem smluvené kupní ceny a vyšší ceny obilí dne 7. října

1924. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d u:

Žalovaný hájí názor, že odvolací soud neposoudil správně otázku výše náhrady škody, protože při stoupající tendenci cen obilí byla žalobcem zbytečně, po případě příliš pozdě na újmu žalovaného poskytnuta dodatečná lhůta k plnění. Dovolání nemá pravdu. Již dle §u 918 a 921 obč. zák. musí smluvní strana, chce-li od smlouvy ustoupiti a požadovati náhradu škody, stanoviti liknavé straně přiměřenou dodatečnou lhůtu, poněvadž nešlo o smlouvu způsobu uvedeného v §u 919 obč. zák. Rovněž tak dle čl. 356 obch. zák. musí býti dána (poskytnuta) k dodatečnému splnění lhůta okolnostem přiměřená. Není tedy odůvodněno tvrzení dovolání, že daná lhůta byla zbytečná. Odůvodňuje-li tento náhled tím, že nebylo vůbec třeba dodatečné lhůty, poněvadž žalovaný již několik dní po uzavření kupu, nejpozději do 10. září 1924, odmítl plnění, dlužno dovolateli připomenouti zjištění odvolacího soudu, že žalovaný až do 7. října 1924 plnění výslovně neodmítl, neboť, prodal-li obilí jinému, není to při zastupitelných věcech ještě zřejmé odmítnutí plnění. Dodatečná lhůta odpadá jen tehdy, když dlužník vážně a konečně odmítl plnění, protože v tom spočívá vzdání se dodatečné lhůty. Dodatečná lhůta nebyla dána ani příliš pozdě. Dlužník může ovšem vzhledem na výši požadované škody namítati, že dodatečná lhůta byla příliš dlouhá neb udělena pozdě, jako v tomto případě, kdy ceny obilí v té době byly na vzestupu. Dle zjištění byla kupní smlouva uzavřena dne 3. září 1924 a dopisem ze dne 1. října 1924 vyzval žalobce žalovaného, by nejdéle do 7. října 1924 obilí dodal, jinak že se kryje na Plodinové burse. Ohledně dodací lhůty udal žalobce při výslechu jako strana, že byla asi 14 dnů ode dne kupu, kdežto svědek Sch. potvrdil, že činila 4 neděle ode dne kupu. Dle toho nelze s určitostí říci, že dodatečná lhůta, daná dopisem ze dne 1. října 1924 do 7. října 1924, byla dána pozdě, neboť, když žalovaný ani dodání výslovně neodmítl, ani jinak vážně nedal na jevo, že nemíní dodati, nemohl žalobce své prohlášení učiniti již před uplynutím dodací lhůty, nýbrž teprve v přiměřené době potom. Nelze tedy přisvědčiti názoru dovolatelově, že škoda může býti vypočítána pouze podle rozdílu cen mezi 3. zářím a 17., nejvýše 24. zářím 1924. Dle čl. 357 odstavec třetí obch. zák., jež platí i pro obchody, jež nejsou fixními, spočívá škoda v rozdílu mezi cenou kupní a cenou tržní (bursovní) v době dlužného plnění, tudíž v tom případě, že byla obmeškálemu poskytnuta dodatečná lhůta, v době, kdy tato lhůta končí. Tím způsobem se vypočítává abstraktní škoda kupitelova v těch případech, kdy jest za to míti, že kupiteli ušel zisk dle obvyklého běhu věcí, tudíž při zboží objednaném k dalšímu zcizení. Že se takovým způsobem žalobcova škoda nemá vypočítávati, žalovaný se nebrání, nýbrž jen proti tomu, že rozdíl nákupní a bursovní ceny se neměl počítati až ke dni 7. října 1924. To však bylo, jak z hořejších vývodů plyne, vyvráceno.